



LILAC 2018, Liverpool (GB), 4. – 6. 4. 2018

Michaela Morysková, Ústřední knihovna ČVUT v Praze

O konferenci

Pořádá: CILIP's Information Literacy Group (The library and information association)

Program:

3 zvaní přednášející (keynote), cca 45 příspěvků v paralelních sekcích, posterová sekce, neformální a doprovodné akce

14. ročník

= relativně dlouhodobé zkušenosti s různými aspekty informační gramotnosti, inspirace

Zaměření/obsah

- letošní pojetí více teoretické



- reakce na celospolečenské faktory, především nové technologie (hlavně internet), měnící se způsoby komunikace
- mnoho řečníků řešilo, co vše chápat jako **informační gramotnost**, jaké dovednosti a znalosti by měly být vyučovány, co by mělo být **obsahem lekcí**
- důraz na **správnou, efektivní a etickou práci s informacemi** a na **potřebu kritického ověřování informací a zdrojů**
- potřeba **přizpůsobovat se různým skupinám** (etnické a národnostní menšiny, zahraniční studenti, různé úrovně znalostí a dovedností studentů i akademiků)

Např.:

HOUTMAN, Eveline: *What shapes how academic librarians think about their instruction? And why does it matter*

BLANCHETT, Helen a SEWELL, Claire: *Future proofing the academic librarian: Improving scholarly communication literacy in the UK*

HICKS, Alison, BETSAIDA, Reyes a MAXSON, Bronwen: *"Your research should serve to improve the condition of people's lives": Academic information literacy practices in graduate students own words*

CILIP Definition of Information Literacy 2018

- už loni se na LILAC mělo diskutovat znění nové definice informační gramotnosti, které poté Rada CILIP schválila v listopadu 2017
- nový rámec pro výuku IG

Východiska:

- Alexandrijská proklamace (UNESCO), 2005
- aktualizované Standardy informační gramotnosti (ACRL), 2016
- Nová osnova informační gramotnosti (New Curriculum for Information Literacy - ANCIL), 2011

CILIP Definition of Information Literacy 2018 - obsah

- definice informační gramotnosti v **širším kontextu** (podpora demokratické společnosti)
- soubor schopností a dovedností, které by měl každý zvládat, aby byl schopen náležitě pracovat s informacemi
- důraz na **celoživotní (nejen odbornou) potřebu**
- umět informace (všechny formy – písemná, digitální, obrazová, mluvené slovo aj.)
 - *vyhledávat, získávat, hodnotit, analyzovat – kriticky, interpretovat, organizovat, tvořit nové, sdílet, předávat, ukládat*
- v souladu s **etickým a právním rámcem** (duševní vlastnictví, ochrana osobních údajů, ochrana dat, svobodný přístup k informacím, open access a open data)
- vyzdvižen je i význam informačních profesionálů při šíření těchto dovedností a znalostí

Důraz na kritické myšlení!

CILIP Definition of Information Literacy 2018 - okruhy

- IG v každodenním životě
- IG v občanské společnosti
- IG ve vzdělávání
- IG v zaměstnání
- IG a zdraví

Lanchester Library (University of Coventry)

Erasmus Staff Mobility Week, 11. – 15. 6. 2018

Knihovna (budova Fredericka Lanchestera)

- 1 300 studijních míst, přes 350 počítačů (PC, Mac)
- **uživatelé:** studenti (29 000 + 4 000 postgraduálních), zaměstnanci, veřejnost (**2 500!**)
- **fond:** 320 000 tištěných knih, 298 000 e-knih, 56 000 el. a tištěných časop.



Zajímavosti

- otevřeno 24/7
- knihovníci v růžových tričkách „Ask me!“ (úspěšné)
- půjčování notebooků (60 ks)
- snaha o otevření se „ven“:
 - návštěvy ze škol
 - interaktivní archiv o Fredericku Williamu Lanchesterovi přístupný veřejnosti
 - spolupráce s městskou knihovnou (např. regály s beletrií, kterou je možné si půjčit, navzájem pořádané různé kurzy a lekce)

Podpora studentů (součástí knihovny)

IT LAB - pobočka výpočetního oddělení

Sigma - oddělení pro pomoc s matematickými výpočty a statistikami

Centrum akademického psaní - podpora a rozvoj odborného psaní pro studenty (i s SPU a jinak znevýhodněné studenty – např. menšiny, zahraniční studenty), doktorandy, učitele, vědce, univerzitu (jak psát zprávy)

Disruptive Media Learning LAB

- Univerzitní experimentální jednotka složená z akademiků, technologií, knihovníků (subject librarians), výzkumníků sídlící v prostoru knihovny (celé 4. patro)
- Prostor a vybavení navržené pro podporu výzkumu a spolupráce v oblasti inovativního učení a vzdělávání
- Flipped learning – učební postupy, které pracují s aktivní účastí
 - např. projekt **LEGO-A-GO-GO** - interaktivní metoda řešení problémů
- Učení se prostřednictvím her a vytváření her pro výuku
- Zvyšování kompetencí studentů, zaměstnanců, veřejnosti v digitálním prostředí

Disruptive Media Learning LAB

„Tráva“



Učebna



„Hora“



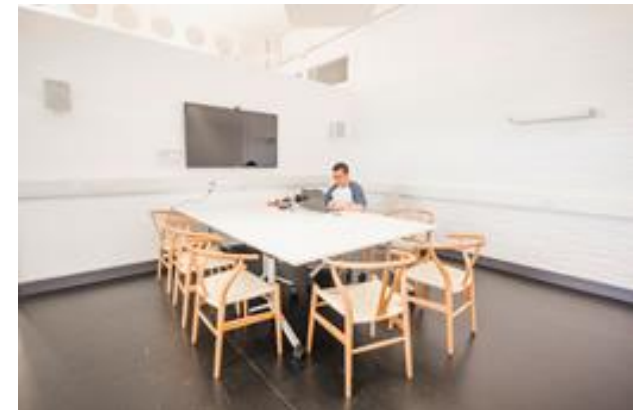
Konferenční místnost



„Café“



Projektová místnost



Informační gramotnost

- mnoho aktivit zaměřených na zahraniční studenty, různé etnické a národnostní skupiny (např. PALS (Pre-Arrival Library Support) – oceněný projekt na pomoc nově příchozím zahraničním studentům)
- uživatelé mají různou úroveň znalostí, digitálních a počítačových dovedností – přizpůsobení se
- 2 typy učících knihovníků
 - **„přípravné“ kurzy** (vždy 1 týden je věnován určitému tématu; např. Google, Power Point, Word)
 - **oboroví knihovníci** (Subject Librarians - Academic Liaison Team) - oborové zdroje (akvizice), doporučená literatura, pomoc při rešerších, citování, spolupráce s vyučujícími, výuka informačních dovedností

Učit citování je trochu nudné, jak to oživit?

... použít LEGO!

BOND, Michelle: *Teaching referencing using Lego*

- inspirováno zkušenostmi Emily Wheeler a Disruptive Media Learning LAB (metoda LEGO-A-GO-GO)

Zadání: Postavte model představující citování, co si pod pojmem citování představujete?

Pro představu, pro nastartování je dobré mít svůj vlastní model

Začátek lekce

- LEGO funguje jako „katalyzátor“ diskuse, studenti se uvolní, zboří se zábrany, zapojí se nejen mozek, ale i ruce (vhodné pro studenty s SPU), „vizualizace“ učiva

Konec lekce

- ověření porozumění učivu, opakování

LEGO-A-GO-GO metoda

Postup:

- Instrukce (co se má dělat, jak se má dělat, co je cílem)
- Uspořádání (jednotlivci, skupiny)
- Rozdání kostek
- Tvorba modelu (promyšlení, různé zdroje – prameny, znalosti, stavba)
- Prezentace (popis procesu tvorby, z čeho se vycházelo)
- Diskuse
- Shrnutí (jednotlivých příspěvků, vyzdvižení zajímavých nápadů a detailů, doplnění, nová inspirace, pochopení jiných/dalších pohledů)

LEGO-A-GO-GO metoda

Výhody:

- Zapojení studentů, stávají se aktivními účastníky vzdělávacího procesu
- Během stavby mají čas si promýšlet daný problém
- Mnoho možností řešení, která jsou autentická, nekopírují se
- Originální řešení, nové pohledy na problematiku
- Vizuální vyjádření může být lepší než 1 000 slov 😊
- Lépe zapamatovatelné
- Zapojení kreativních center mozku při 3D modelování